

*Рудич О.О.,
к. пед. наук,
доцент кафедри філологічних дисциплін
Полтавського державного педагогічного
університету ім. В. Г.Короленка
(м. Полтава)*

Сучасний підхід до використання англомовного тексту в контексті зарубіжної педагогічної думки

Ключові слова: англомовна література, педагогічна технологія, розуміння тексту, інтерпретація тексту.

Анотація

Стаття присвячена проблемі пошуку ефективних технологій роботи з англомовним текстом. Аналізуються погляди сучасних зарубіжних науковців на проблему в контексті вивчення англійської мови як іноземної.

У контексті загальноєвропейської інтеграції питання використання художньої англомовної літератури у ході вивчення англійської мови набуває надзвичайної актуальності. Адже робота з першоджерелами дозволяє творчо досліджувати слово як засіб мистецтва, сприяє художньому вихованню особистості, збагаченню соціокультурного компонента, розвитку уяви, уваги, абстрактного та логічного мислення.

Функціональний підхід до використання літературних першоджерел у ході навчання англійської мови зумовлює актуальність переосмислення стратегій читання та пошуку нових, сучасних, високоефективних технологій роботи з художнім текстом, які б водночас стимулювали інтерес до читання та сприяли художньому вихованню особистості. На думку сучасного ефіопського вченого М. Д. Ембетшу література може розглядатись як невичерпне джерело креативного вивчення іноземної мови, та може бути з успіхом використана будь-яким суб'єктом навчання, незалежно від віку.[2,с.44]

Окремі проблеми пошуку нових шляхів використання англомовного тексту у процесі вивчення англійської мови як іноземної висвітлювалися у роботах багатьох відомих зарубіжних науковців, таких як: М. Вайтмен, У. Грейб, Д. Паркер, П. Елбоу, І.Лекі, Т. Міллер, А. Реймз, Т. Такагакі.

Об'єктом нашого дослідження є викладання іноземної мови в процесі професійної підготовки майбутнього педагога. Методом дослідження можна вважати теоретичний аналіз наукових праць сучасних зарубіжних педагогів та філологів щодо пошуку нових педагогічних технологій використання англомовного тексту.

Метою має стати пошук нового підходу до використання англомовних першоджерел, який би задовольняв:

- розвитку творчих можливостей студента;
- дозволяв дієво досліджувати мову, як інструмент художнього виховання та самовираження;
- стимулював подальший інтерес до читання та використання англомовних творів у якості методичного інструмента у подальшій професійній діяльності;
- сприяв розвитку навичок практично застосовувати набуті знання.

Сучасний китайський філолог Занг Жанью описує дві технології читання: інтенсивне читання та екстенсивне читання. Технологія інтенсивного читання передбачає читання тексту, заглиблюючись у деталі (із обов'язковим перекладом усіх незнайомих слів, аналізом текстової та граматичних структур. Екстенсивне читання ставить на меті розвиток комунікативної компетенції та навичок швидкого та виразного читання (студенти мають схопити лише головну думку). На практиці частіше використовується технологія інтенсивного читання, проте, із актуалізацією комунікативної спрямованості завдань, екстенсивний підхід набуває нового значення. Переваги та недоліки обох технологій постають під новим теоретичним кутом зору. Загалом, коли читач фокусує свою увагу на конкретних відомих лексичних одиницях, часто втрачаються змістові зв'язки,

нівелюється культурно-естетична цінність літературного художнього тексту та унеможлиблюється отримання естетичної насолоди від прочитаного. З іншого боку, неможливо якісно перекласти іншомовний текст, уникаючи аналізування його лексичної та синтаксичної структур. У процесі використання англомовних першоджерел варто намагатися знайти адекватне співвідношення застосування технологій екстенсивного та інтенсивного читання. Занг Жанью відзначає, що застосуванню техніки інтенсивного читання має передувати застосування техніки екстенсивного читання.[8,с.41] Поступовість переходу від використання однієї технології до використання другої мають забезпечувати наступні види діяльності:

- постановка питань перед читанням першоджерела (про що, ким, коли було написано даний текст);
- визначання теми тексту за першим реченням, заголовками окремих параграфів;
- пошук власної назви тексту, виокремлення ключових слів.

Із читання починається сприймання змісту тексту, його аналіз та відображення надалі у вигляді переказу, аналізу, виконання низки творчих завдань. Виділяють такі рівні розуміння інформації:

- словниковий (коли читач розуміє слова);
- фактуральний (читач розуміє факти);
- переносний (читач може логічно пояснити хід подій, зображених у творі);
- інтерпретативний (у читача виникає психологічна реакція на прочитане).

Сучасна психолінгвістика розглядає процес розуміння прочитаного як результат взаємодії читача та автора твору. Педагог Клер Крамш, досліджуючи проблеми сприймання друкованого літературного тексту, доходить висновку, що «..базуючись на прочитаному зі сторінки, читач створює ментальну модель презентованої у тексті інформації. Прочитане читач інтерпретує у подальшому, спираючись на власний соціальний досвід,

але ментальна модель реальності не є лише результатом соціальної взаємодії, вона також має бути риторично структурованою.» [5,с.50,51]

У процесі обговорення прочитаного тексту в аудиторії, студенти мають змогу репрезентувати суб'єктивну модель та почути різні інтерпретації прочитаного, що кожен з учасників обговорення вважає за потрібне сказати, зрозуміти, що з прочитаного залишається поза увагою, все це допомагає вибудувати найбільш повну картину зображеного у тексті. У процесі самостійного читання поза межами аудиторії, здатність читача до фантазування, стимульована художнім текстом, вступає у взаємодію із попередньо прочитаним літературними першоджерелами та навичками отримання інформації та її аналізування і синтезу.

З метою відображення процесу такої взаємодії Клер Крамш наводить принципи риторичного підходу до інтерпретації художнього тексту:

- мова тексту(сприймається вона на слух чи з паперу)зображує реальність поза межами тексту і репрезентує співвідношення текстуальної та контекстуальної інформації;

- значення тексту залежить від ілюстрацій, передмови та післямови, обговорення прочитаного в аудиторії, враження від попередньо прочитаного;

- читач знайомиться з культурою, до якої належить автор тексту та сприймає її через призму власної культури;

- результатом обговорення прочитаного є значення, обране із багатьох «потенційних значень», що найбільш повно відповідає макро- та мікроструктурі організації літературного тексту.

Під час роботи із книжкою також можна запропонувати ряд завдань, що допоможуть розглянути ідею твору з різних точок зору, змінюючи “дистанцію” між автором та твором, емоційний тон подачі подій:

- проанонсуйте даний текст;
- уявіть собі себе одним із героїв твору і викладіть події од його імені;
- уявіть себе автором твору та викладіть події;

- візьміть два подібні твори, об'єднайте героїв у одному і запропонуйте власний сюжет;

- уявіть, що подія відбувається у вашому помешканні, як би вони розвивались;

- перенесіть героя у часі;

- напишіть продовження твору.

Виконання вищенаведених завдань на вимагає особливих матеріалів та обладнання, проте дозволяє значно підвищити рівень розуміння прочитаного тексту та творчо підійти до процесу опрацювання інформації.

Загалом же, проблематика пошуку нових підходів до використання англomовного тексту є надзвичайно актуальною та не вичерпується аналізом праць вищезгаданих науковців.

Література:

1. О. Рудич. Функціональний підхід до використання письмових видів роботи на заняттях з іноземної мови у контексті сучасної зарубіжної педагогічної думки. Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка. – Серія “Педагогічні науки”. – Випуск 3(43) . – Полтава, 2005. – С.93;

2. Michel D. Ambatchew. Demystifying Literature. English teaching forum – № 1, 1997. – p.44.

3. R. Caplan. Contrastive Rhetoric. Functional Approaches to Written Text: Classroom Applications, edited by T. Miller. English Language Programs United States Information Agency Washington, D.C. pp.18-19;

4. W. Grabe. Discourse Analysis and Reading Instructions. Functional Approaches to Written Text: Classroom Applications, edited by T. Miller. English Language Programs United States Information Agency Washington, D.C. p.4;

5. C. Kramsch. Rhetorical Models of Understanding. Functional Approaches to Written Text: Classroom Applications, edited by T. Miller. English Language Programs United States Information Agency Washington, D.C. p.50-51;
6. I. Leki. Teaching Second Language Writing: Where We Seem to Be. Teacher Development Making the right moves. Selected articles from the English Teaching Forum 1989 – 1993, edited by T. Kral. English Language Programs Division. United States Information Agency, Washington, D.C. pp.170 – 179.
7. T. Miller, D. Parker. Writing for the reading: A problem Solution Approach. English Teaching Forum – № 1, 1997. - p.2;
8. Zhang Zhenyu. Intensive reading: Getting Your Students to See the Forest as well as the Trees. English teaching forum – № 1, 1997. - pp

Ключевые слова: англоязычная литература, педагогическая технология, понимание текста, интерпретация текста.

Аннотация

Современный подход к использованию англоязычного текста в контексте зарубежной педагогической мысли

Статья посвящена проблеме поиска эффективных технологий работы с англоязычным текстом. Анализируются взгляды современных зарубежных ученых на проблему в контексте изучения английского языка как иностранного.

Key words: English Literature, Pedagogical Technology, Text Understanding, Text Interpretation.

Summary

Modern Approach to English Text Using in the Context of Foreign Pedagogical Thought

The Article is devoted to the Effective Technologies of English Text Using Searching. Modern Scientific Thoughts are analyzed in the Context of English as Foreign Language Learning.